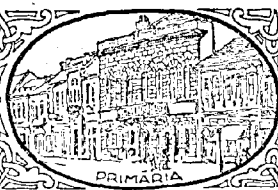
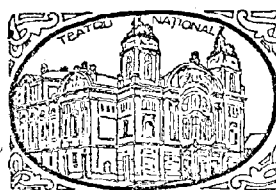
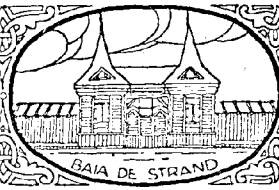
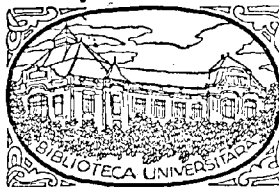
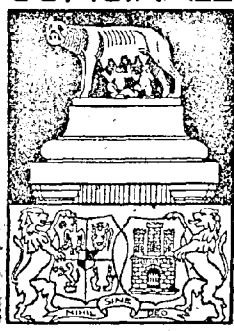

ADMINISTRAȚIA

FOAIE SPECIALĂ · PENTRU · INTERESELE · SOCIALE · FINANCIARE · ȘI · CULTURALE · ALE · ADMINISTRAȚIEI

COMUNALE

BIROUL REDACȚIEI:
STR. COGĂLNICEANU 4, ETAJ I. TELEF. 2-38
REDACTOR RĂSPONZABIL:
Dr. E. A. DANDEA
ABONAMENT:
PE UN AN 75 LEI, PE JUM. AN 40 LEI, UN NUMĂR 4 LEI

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ
REPRODUCEREA FĂRĂ ARĂTAREA ISVORULUI
E INTERZISĂ
PARTEA OFICIALĂ TOTUȘI SE POATE RE-
PRODUCE FĂRĂ NICI O RESTRICȚIUNE

Banca Națională a României și capitala Ardealului

Succesul orașului Cluj în chestia împrumutului prim de 20,000,000 lei

Este cunoscut faptul, că încă din anul 1920 edilii orașului nostru au hotărât contractarea unui prim împrumut de 9,000,000 lei pentru aranjarea datoriilor flotante, contractate și uitate de fosta administrație magyară, pentru cari aceasta din urmă — cu tot sgomztlul ce se făcea în jurul ei, *uitase chiar și plata dobânzilor*, și creiând prind aceasta o situațiune de rezervă și neîncredere la bănci. Trebuie să mai ținem seama, că fosta administrație nu contractase aceste datorii flotante, fiind că lucrări urgente impuneau ridicarea de sume în mod temporar, ci pentru acoperirea *deficitului lor bugetar*, dovada unei incurii sau incapacități fără seamăn.

Din aceste 9,000,000 mai urmau apoi să se termine unele lucrări cari reclamau o urgență deosebită și cari așteptau mijloacele financiare din realizarea acestui împrumut proiectat.

Împrumutul acesta nu s-a realizat. Este drept, că întretimp situațiunea generală a orașului s-a schimbat în așa fel, că aceste 9 Milioane nici nu ar fi contribuit cu mult la realizarea programului de consolidare pe care orașul și-l fixase.

Pentru aceste motive orașul a intervenit pe lângă Guvern cerând pe lângă cele 9,000,000 ei acordarea autorizației unui al doilea împru-

mut de 11,000,000, aceste douăzeci milioane dând orașului posibilitatea de a face primul pas în consolidarea și convertirea datoriilor din trecut și începerea acelor lucrări edilitare, cari nu mai permit nici o amânare, și de cari ne vom ocupa mai la vale.

În primavara anului acesta orașul a reluat chestiunea realizării împrumutului, a avut însă durerea de a constata, că la băncile locale și la acele bănci, cari în trecut au încasat sume însemnate dela oraș sub titlu de dobânzi și comisioane, dela aceste bănci nu va putea avea nici un spijin. Legăturile lor bine cunoscute cu capitala Ungariei, ura ce o poartă a tot ce e românesc, nu putea să le determine de a veni în ajutorul orașului. Presa maghiară bagateliza toată acțiunea noastră și prorocea plină de ironie o nereușită sigură. În astfel de împrejurări trebuia să ne aducem aminte, că suntem Români, că avem o mândrie națională și din punct de vedere financiar privind: avem o **Bancă Națională a României!**

Ei bine, primirea ce s-a făcut cererei orașului Cluj pentru acordarea unui împrumut de 20,000,000 în timpul actualei grave crize de numerar, era nu numai binevoitoare, ea era direct frățască și amabilitatea *Guvernatorului* băncii noastre de emisiune **D.-1 Ormolu**, a *directorului D.-1 Oscar Kiriacescu*, *foști miniștri* și a întregului consiliu de administrațiune, va rămâne viu întipărit în memoria reprezentanților orașului Cluj, cari au fost însărcinați cu

tratatarea acestui prim împrumut românesc pentru capitala Ardealului.

Fără multe formalități, fără tratări și pertracări, conducerea Băncii Naționale a României a pus la dispoziția inimii Ardealului *suma de 20 milioane lei* cu titlu de împrumut pe termeni de 2—3 ani și cu o *dobândă de 6 (șase) la sută pe an*. (Fără vestitele comisioane, spese și diferite cheltueli laterale ale băncilor de aci cari au împrumutat în trecut orașul.)

Acesta este un succes necontestat al orașului nostru, succes pentru care trebuie să exprimăm mulțumirile noastre și ale populațiunei clujene gestului larg și frățesc făcut de Banca Națională a României.

Această bunăvoință ce ni s-a arătat în capitala Țării, acest prim pas în consolidarea și convertirea datoriilor trecute, cum și în executarea planului de activitate a orașului, a făcut consiliul să avizeze la mijloacele și posibilitatea de a-și unifica acțiunea financiară și de a-și asigura posibilitatea nu numai al acoperirii împrumuturilor vechi, dar și executării fără întrerupere a lucrărilor edilitare de absolută urgență.

În executarea primului punct de program: consolidarea datoriilor din trecut, au fost convocate băncile: Erdélybank és Takarékpénztár r. t. (Banka Ardeleana) Kolozsvári Takarékpénztár (Casa de Păstrare) Leszámitolóbank (Banca de Scont) și Erdélyjelzálogbank (Banca de ipotecă) — la cari orașul are o datorie flotantă moștenită de 6—7 milioane — pentru a încerca o înțelegere.

Pentru a se vedea „patriotismul” acestor domni, cari erei ungare (până la preluarea administrației de noi) cereau Primăriei 4—5%, acum și-au zis că a venit momentul să facă transacțiuni mai bune — căci sunt doar prizoniți de noi — și ca urmare au cerut să le plătim de acum încolo *20% dobândă*. După lungi tratative s’au declarat gata să facă un sacrificiu deosebit pentru oraș, mulțumindu-se cu o dobândă de 18%!

Este natural că nici demnitatea noastră, nici interesul nu ne mai permitea să stăm de vorbă cu astfel de cămătari. Găsisem doară întretimp drumul la banca-mumă, la Banca Națională a României și prin ea am fost în stare

să ne mândrim că suntem români: am rupt deei scurt orice contact cu băncile maghiare, punându-le în vedere, că datoria către ele va fi achitată după o bună revizuire a conturilor, fără întârziere. Această s-a și împlinit în urma votului al Consiliului orașănesc dat la propunerea subsemnatului, astfel că datoria așa convertită reclamă o dobândă de 6% (Banca Națională) și 1½% (Băncile intermediare Banca Generală a Țării Românești și Banca „Albina” ambele sucursale din Cluj) în total 7½ și nu 18 sau chiar 20%.

Beneficiul astfel realizat de oraș, adăugându-se revizuirea conturilor și restituirea unei părți de dobânzi de băncile ungare, se ridică la frumoasă sumă de peste 400,000 un post destul de însemnat pentru timpurile actuale de criză financiară.

Dar nu numai acest succes material este acela care ne încântă, ci mândria noastră națională, că cu ajutorul primului nostru institut financiar, am putut respinge oneroasa ofertă — care putea deveni la un moment dat obligațiune — de a plăti băncilor maghiare 20% într’un timp când chiar acelea se bucură de un rescont cu 6%.

Mai avem de mulțumit pe aceasta cale pe lângă conducătorilor Băncii Naționale a României, cari prin înțelegerea față de nevoile orașului ne-a acordat sprijinul lor larg, sprijin pe care suntem convinși că vom putea conta și în viitor mai trebuie să mulțumim **Institutului Economic Românesc și directorului său d.-l Dr. Gheron Netta**, care ne-a ușurat drumul punându-și binevoitorul concurs la dispoziția orașului nostru și al reprezentanților ei. Istoria orașului nostru va fi de acum încolo strâns legată de numele acestor buni români și cronicarul viitor va vedea când și prin ce mijloace s’a emancipat administrația românească de apăsarea financiară a trecutului — și pe rând uitatului — regim maghiar.

Rugăm conducerea Băncii Naționale a României și a Institutului Economic Românesc să ne acorde acest sprijin călduros și în viitor, pentru ca să putem trece la *definitiva ordonare* a gospodăriei capitalei Ardealului.

Aici e locul să exprimăm sincerile noastre mulțumiri și *D.-lui Carol A. Jahoda*, industriaș, membru în comisiunea financiară a orașului, care a pus cu abnegațiune toate cunoștințele și capacitatea sa în serviciul reușitei acestui prim pas de consolidare, realizat deja și continuă să lucreze cu același zel și pentru desăvârșirea operei începute.

Primul rezultat e auspiciu bun pentru planul viitor arătat mai jos.

Ultimul consiliu orășănesc ocupându-se în urma referatului subsemnatului cu chestiunile financiare, edilitare și, primind și adresa Ministerului de Interne Nr. 89366 din 24 Noembrie 1922. prin care se dă autorizațiunea principiară orașului Cluj de a emite un împrumut în formă de „scrisuri funciare“ sau „obligațiuni“ a decis conform propunerii următoarele:

Orașul Cluj va emite un împrumut de lei 50,000,000 în obligațiuni la purtător în valoarea nominală de lei 5000 fiecare cu o dobândă de 6% și cursul de emisiune 98.

Împrumutul este amortizabil în 20 de ani. Cupoanele vor fi scadente la 30 Iunie și 31 Decembrie ale fiecărui an.

Fiecare obligațiune, va participa în fiecare an la tragerea unui premiu de 100.000 lei, plătitibil imediat.

Se va interveni la Guvern ca aceste titluri și cupoanele lor să fie scutite de orice impozite prezente și viitoare. De asemenea ca ele să fie primite în valoarea nominală în garanție la orice licitațiuni pe teritoriul României.

Cupoanele anului în curs pot fi întrebuințate pentru plata dărilor comunale în Cluj.

Acest împrumut se va întrebuința pentru:

- Lei 7,000,000 fond pentru convertirea datoriei lor în străinitate
- „ 6,000,000 acoperirea datoriei flotante
- „ 12,000,000 construirea unui noi uzini de apă
- „ 4,000,000 un nou pod peste Someș

- Lei 3,000,000 mărirea abatorului
- „ 2,250,000 rest fondurilor
- „ 750,000 mărirea târgului de vite
- „ 14,800,000 lucrări edilitare urgente, investițiuni.

Iar mijloacele pentru plata dobânzilor și amortizarea plus premiul au fost asigurate din

- a) uzinele electrice
- b) uzina de apă
- c) vamă
- d) abator
- e) târgul de vite

al căror venit este aproape îndoit sumei necesare anuităților și dobânzilor.

Orașul Cluj va mai garanta cu întreaga sa avere, (ca 600 milioane lei) acest *unic* împrumut, numit **împrumutul românesc al orașului Cluj.**

Orașul declară, că în afară de datoriile mai sus arătate și cari vor fi convertite prin împrumutul unitar de 50,000,000 nu mai are nici un fel de datorie către nimeni.

Toți acei buni români cari nu sunt avizi de a cere orașului Cluj 20% — ca băncile maghiare — dar cari cred că pot face un mic sacrificiu în actualele împrejurări și pot, sau voiesc a semna obligațiunile ale orașului Cluj, să binevoiască a adresa cererile lor:

Institutului Economic Românesc la Banca Națională a României, București str. Lipscani unde se concentrează de către orașul Cluj toate lucrările referitoare la acest prim împrumut românesc. Chiar și semnările cele mai modeste (natural în marginea sumei de 5000 lei valoarea unei obligațiuni) vor fi cu plăcere primite: ele vor dovedi că frații români vor cu o oră mai curând desrobirea financiară a orașului și realizarea politicii de consolidare românească urmărită cu atâta perseverență de conducătorii orașului nostru.

Dr. E. A. Dandea

În chestiunea arătată prin articolul precedent, în afară de alte măsuri necesare, pe care le-a luat, orașul a mai trimis tuturor instituțiilor financiare din țară următoarea adresă:

DELA PRIMĂRIA ORAȘULUI CLUJ

Nr. 22547/1922 cons.

Domnilor,

Orașul Cluj, inima și perla Ardealului astăzi românesc, vi se adresează prin aceste rânduri cu prima — și să sperăm cu ultima — rugămintă de acest fel:

Gonsiliul orășănesc în vederea consolidării datoriilor contractate de foștii edili maghiari, în Budapesta, și la Băncile ungurești de aci, și pentru executarea acelor lucrări edilitare, cari nu mai permit nici o amânare, a decis lansarea unui

Imprumut românesc al orașului Cluj

în valoare de Lei 50,000.000 prin emiterea de 10.000 bucăți obligațiuni la purtător, a Lei 5.000 bucata, amortizabil într'un termen de 20 ani de zile.

Gursul de emisiune va fi — sub rezerva sancțiunei Băncii Naționale a României și a Băncilor mari din Capitala Țării — 98%, iar dobânda anuală de 6%, platibilă în două rate, contra cupoanelor respective, la 30 Junie și 31 Decembrie, ale fiecărui an.

Fiecare titlu, peșit la sorți, va lua parte la tragerea unui premiu de Lei 100.000 în fiecare an.

Un regulament special va arăta modul tragerii la sorți și controlul ce autoritățile îl vor exercita.

Vom interveni ca titlurile și cupoanele să fie scutite de orice impozite directe și indirecte, prezente și viitoare. De asemenea, ca ele să fie primite în garanție la orice lichidități publice, pe întregul teritoriu al României-Mari.

Domnilor,

Getind cele ce preced, suntem siguri, că cunoașteți și scopul prezentei adrese: Gonsiliul orășănesc, prin subsemnații, face un călduros apel la patriotismul Domniilor-voastre, rugându-vă să binevoiți a ne acorda sprijinul D-v. prețios, în scopul plasării cât mai neîntârziate a acestui imprumut.

Știm bine și ne dăm perfect seama, că momentul nu este cel mai fericit unei astfel de operațiuni, dată fiind criza financiară prin care trece Țara, știm însă de asemenea, că momentul emisiunii nu a fost lăsat la discrețiunea noastră, ci nevoile imperioase reclamă încheierea acestui împrumut, într'un termen cât mai scurt.

Banca Națională a României, a binevoit să acorde orașului nostru la 1 Decemv. a. c., un credit transitoriu de 20,000,000 pentru a putea începe, de pe acum execuțiunea unei părți din programul de activitate. Împrumutul de față va servi și la stingerea acestei datorii.

Cum acest împrumut este în primul rând o operă pură românească, cum orașul Cluj este destul de bogat — după cum veți binevoi a vedea din tabloul averii orașului Cluj, ce vi-l trimitem odată cu aceasta — cum veniturile pentru acoperirea dobânzilor și amortizarea acestui împrumut au fost asigurate, suntem de părere că veți putea recomanda cu toată căldura clienței D-v. aceste titluri și pentru aceste motive, cum și pentru faptul, că voim să facem această transacțiune sub patronajul Băncii Naționale a României și în perfectă unire de vederi cu dânsa, avem onoarea a vă ruga, ca în urma consultării consiliului D-v., să binevoiți a completa alăturata declarațiune, trimițându-o cât mai neîntârziat, în plic, Institutului Economic Românesc, București, la care vom concentra lucrările pregătitoare.

Clujul face, prin noi, un prim apel de ajutor și avem convingerea că el va găsi răsunetul frățesc.

Dela consiliul orășenesc în ședința dela 15 Decembrie 1922.

PRIMAR

Dr. Pop m. p.

(L. S.)

REFERENT FINANCIAR

Dandea m. p.

consilier comunal.

Prefectura orașului Cluj.

Nr. 942/1922.

Se recomandă din partea noastră
cu toată căldura românească.

(L. S.)

PREFECT

Dr. Metes m. p.

SITUAȚIA

AVERII ȘI VENITURILOR ORAȘULUI CLUJ

Avere:

1. *Imobilă*: Clădirile oficiale, cazărmi, școli, diferitele așezăminte, bae, uzini electrice, uzina de apă, uzina de gaz, abatorul, târgul de vite, piețele, străzile, moșiile Tarcia și Lomb în întindere de cca 3000 jugăre, păduri în întindere de cca 7000 jugăre, prăvălii, case de locuit, instalațiunile lemnăriei, — împreună cu
2. Mobilierul, proprietatea orașului;
3. Depozitele cu mărfuri (lemnărie etc.);
4. Ecarete, vite (fundus instructus);

Valoarea totală Lei 566.000,000—

5. În hârtii de valoare „ 5.000,000—
6. În diferite fonduri proprietate comună „ 2.500,000—
7. În casă numerar „ 900,000—

Total: Lei 574.400,000—

Datorii:

1. În străinătate (14.000,000— cor. ung.) cca . . . Lei 7.000,000—
2. Flotante la bănci „ 6.200,000—
3. Banca Națională a României 20.000,000— . . . „ (neridicați)
4. La diferite fonduri „ 2.250,000—

Total: Lei 15.450,000—

Lucrările cele mai importante și urgente:

1. Noua uzină de apă Lei 12.000,000—
2. Abatorul (mărire) „ 3.000,000—
3. Mărirea târgului de vite „ 750,000—
4. Podul nou peste Someș „ 4.000,000—
5. Lucrări noi și de mărire:
uzina electrică, alinieri, investiții etc. „ 14.800,000—

Total: Lei 50.000,000—

Veniturile directe:

1. Lei 2.000,000— din taxe pe apă;
2. „ 1.500,000— din Uzina electrică;
3. „ 1.000,000— abatorul;
4. „ 600,000— târgul de vite;
5. „ 4.000,000— oficiul vămii;
6. „ 2.500,000— din transcrieri de proprietăți în afară de:
impozitele comunale și alte venituri cari vor acoperi cheltuielile normale ale orașului, care reprezentau în 1921 Lei 10.500,000—

Cluj, în 15 Decembrie 1922.

Primăria orașului Cluj

O muncă atât de intensivă și care a întâmpinat deplină apereciere în locurile cele mai competente, credem că va avea rezultatul dorit și meritat.